

СОВЕТ
ЯНГА - САЛСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Центральная, д.18, с. Янга-Сала,
Арский муниципальный район, 422011

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢАСАЛА
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Үзәк урам, 18 йорт, Яңасала авылы,
Арча муниципаль районы, 422011

Тел. (84366) 57-2-10, факс (84366) 57-2-10. E-mail: Yns.Ars@tatar.ru www.arsk.tatarstan.ru

ЯҢАСАЛА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ КАРАРЫ

от «10» март 2026 ел

№13

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советының “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында” Нигезләмәне раслау турында” 2025 елның 7 апрелендәге 116 нче номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

“Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законга туры китерү максатларында, “Муниципаль хезмәт турында” 2013 елның 25 июнендәге 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексы белән, Россия Федерациясе Президентының “Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә һәм Россия Федерациясендә муниципаль хезмәткә кәргәндә белешмәләр бирүнең һәм аларны актуальләштерүнең кайбер мәсьәләләре турында” 2024 елның 10 октябрендәге 870 номерлы Указы белән, Яңасала авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советының 2025 елның 7 апрелендәге 116 нче номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында” Нигезләмәсенә үзгәрешләр кертүгә һәм аны әлеге карарга кушымта нигезендә яңа редакциядә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) яки Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Яңасала авыл жирлеге
башлыгы

А.И.Сафин

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл
җирлегендә муниципаль хезмәт турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Муниципаль хезмәт – гражданның хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында даими нигездә гамәлгә ашырыла торган һөнәри эшчәнлеге.

1.2. Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы булып Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының “Яңасала авыл җирлеге” муниципаль берәмлеге санала, аның исеменнән яллаучы вәкаләтләрен яллаучы вәкиле (эш бирүче) башкара.

1.3. Эшкә алуучының вәкиле (эш бирүчесе) булып Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлеге башлыгы, Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе, яллаучының (эш бирүченең) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле вәкил булырга мөмкин.

1.4. Муниципаль хезмәт Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлеге аппаратында, Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлеге башкарма комитетында штатлы вазыйфаларда башкарыла.

1.5. Сайланулы муниципаль вазыйфада башкарыла торган эшчәнлек муниципаль хезмәт булып саналмый.

1.6. Яңасала авыл җирлегендә муниципаль хезмәт Россия Федерациясе Конституциясе, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының “Яңасала авыл җирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы, әлеге Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.7. Авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренә (алга таба – муниципаль хезмәткәр) “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында

каралган үзенчәлекләргә ия хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

2. Муниципаль хезмәткәрләр

2.1. Муниципаль хезмәткәр булып федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә Уставта, әлеге Нигезләмәдә, башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә Яңасала авыл җирлеге җирле бюджеты акчалары исәбеннән түләнгән торган акчалата түләү өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны үтәүче граждандан тора.

2.2. Җирле үзидарә органнары эшчәнлеген техник тәмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләмиләр һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормыйлар.

3. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

3.1. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып торалар:

- 1) кеше һәм граждандан хокуклары һәм ирекләре өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче гражданның муниципаль хезмәткә бертигез керү мөмкинлеге һәм аны үтүнең, жөнәсенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, иҗтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйсез рәвештә, бертигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең профессиональлеге һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлеге;
- 6) иҗтимагый берләшмәләр һәм граждандан белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәмлеге, шулай ук муниципаль хезмәтне узганда тарихи һәм башка җирле традицияләргә исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль яклануы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиясезлеге.

4. Муниципаль хезмәтнең финанслауы

4.1. Муниципаль хезмәтнең финанслауы, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү чыгымнарын, аларны пенсия белән тәмин итүне, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләргә тәмин итүгә бәйле башка чыгымнарын кертеп, Яңасала авыл җирлегенең җирле бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла, әгәр федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында башкасы билгеләнмәгән булса.

5. Муниципаль хезмэт вазыйфалары

5.1. Муниципаль хезмэт вазыйфасы – жирле үзидарэ органының яисэ муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәвен тәэмин итү буенча билгеләнгән бурычлары булган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы “Яңасала авыл жирлегенә” муниципаль берәмлегенә Уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарэ органындагы вазыйфа.

5.2. Муниципаль хезмэт вазыйфалары муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексына кушымта итеп бирелгән Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

5.3. Жирле үзидарэ органының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда муниципаль хезмэт вазыйфаларының Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары реестрында каралган исемнәре кулланыла.

6. Муниципаль хезмэт вазыйфаларының классификациясе

6.1. Муниципаль хезмэт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленәләр:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

7. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

7.1. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмэт яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителә.

7.2. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәге квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә карата: вазыйфаларның югары, төп һәм әйдәп баручы төркемнәре өчен югары белем булу; вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен югары белем яисә урта һөнәри белем булу;

2) муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына:

- муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча – кимендә ике ел муниципаль хезмэт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы;

- муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары буенча – кимендә бер ел муниципаль хезмэт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы.

3) һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә:

- Россия Федерациясе Конституциясен, “Ачык хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законны, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законны, Татарстан Республикасы Конституциясен, “Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында” 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын, 2013 елның 25 июнендәге Татарстан Республикасы Законын, 50-ТРЗ номерлы “Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексын”, Арча муниципаль районы Уставын, муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәүгә карата башка норматив хокукый актларны, хезмәтне саклауның норматив таләпләрен һәм янгынга каршы куркынычсызлык кагыйдәләрен, тиешле муниципаль органда эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен белү – вазыйфаларның барлык төркемнәре өчен;

- вазыйфаларның югары, баш, әйдәп баручы һәм өлкән төркемнәре өчен хезмәт мәгълүматы белән эшләү, эш башкару һәм эшлекле аралашу нигезләре өлкәсендәге белем һәм күнекмәләр;

- муниципаль хезмәтнең югары һәм төп вазыйфалары буенча – мәгълүмат-коммуникация технологияләре өлкәсендә дәүләт сәясәтенең хокукый аспектларын, программа документлары һәм өстенлекләрен, мәгълүмат-коммуникация технологияләре, аппарат һәм программа тәэминатын, җирле үзидарә органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен куллану юлы белән, ведомствоара документлар әйләнешен, мәгълүмати иминлекне тәэмин итү өлкәсендәге гомуми мәсьәләләрен, проект белән идарә итү нигезләрен дә кертеп, халыкка һәм оешмаларга дәүләт хезмәтләре күрсәтү өлкәсендә хокукый аспектларны белү; җирле үзидарә органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен исәпкә алып, төркем эшчәнлеген стратегик планлаштыру һәм идарә итү күнекмәләре, компьютерның эчке һәм периферия җайланмалары, мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләре, шул исәптән Интернет челтәре, операция системасы, электрон почта белән идарә итү, текст редакторында, электрон почта, электрон таблицалар, белешмәләр базалары, проектлар белән идарә итү системалары белән эшләү күнекмәләре;

- муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы, өлкән һәм кече вазыйфалары буенча – аппарат һәм программа тәэминаты, ведомствоара документлар әйләнеше мөмкинлекләреннән, мәгълүмат иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге гомуми мәсьәләләрдән файдалануны да кертеп, җирле үзидарә органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен белү; мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләре, шул исәптән Интернет челтәре булган компьютерның эчке һәм периферия җайланмалары, операция система, электрон почта белән идарә итү, текст редакторы, электрон таблицалар белән эшләү, презентацияләр әзерләү, электрон документларда график объектлардан файдалану, мәгълүматлар базасы белән эшләү күнекмәләре;

4) эйдэп баручы, өлкән һәм кече төркемнәрнең муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнми.

5) муниципаль хезмэт стажын билгеләгәндә шулай ук тиешле вазыйфаи төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларындагы һәм аларга тиңләштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларындагы эш стажы исәпкә алына.

7.3. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәкле белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга әлеге белгечлек, әлеге эзерлек юнәлеше буенча эш чорлары граждан (муниципаль хезмәткәр) күрсәтелгән белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча белем турында һәм (яисә) квалификация турында документ алганнан соң кертелә.

7.4. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә торган дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле белем һәм күнекмәләр алынган эш чорлары кертелә.

7.5. Муниципаль районның (шәһәр округының) контракт буенча билгеләп куела торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп итеп идарә эшчәнлегә тәҗрибәсенә кимендә биш ел булуы билгеләнә. Идарә эшчәнлегә дигәндә әлеге пунктта оешма, дәүләт органы, муниципаль орган житәкчесе, житәкчесе урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү күздә тотыла. Контракт буенча билгеләнәп куела торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнергә мөмкин.

7.6. Бик яхшы билгеләргә генә ия булган белгеч яки магистр дипломы булган затлар өчен диплом бирелгән көннән алып өч ел дәвамында муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләү өчен эзерлек юнәлеше буенча эш стажына – кимендә ярты ел муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча бер ел эш стажына квалификация таләпләре билгеләнә.

8. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

8.1. Муниципаль хезмәткәр хокуклы:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар, вазыйфаи бурычларны үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәттә алга китү шартлары белән танышуга;

2) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар

белән тәэмин итүгә;

3) хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләргә;

4) Эш (хезмәт) вакытының нормаль озынлыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү белән тәэмин ителә торган ялга;

5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәү өчен, шулай ук жирле үзидарә органы эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны алуга;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә бәйгедә үз инициативасы белән катнашуга;

7) муниципаль хокукый акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән өстәмә һөнәри белем алуга;

8) үзенең шәхси мәгълүматларын яклауга;

9) шәхси эшенә кертелгәнче үз эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлек турындагы бәяләмәләр һәм башка документлар белән танышуга, шулай ук шәхси эшенә аның язма аңлатмаларын кушып бирүгә;

10) үз хокукларын, социаль-икътисады һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен берләшмә төзүгә, һөнәр берлекләрен дә керттеп;

11) хезмәт законнары нигезендә шәхси хезмәт бәхәсләрен карауга, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга, аларны бозулар судына шикаять бирүне дә керттеп;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәэмин итүгә.

8.2. Муниципаль хезмәткәр, контракт буенча Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрдән тыш, мәнфәгатьләр конфликтына китермәсә һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль законда башкасы каралмаган булса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленә алдан язмача хәбәр итеп, башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

9. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары

9.1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы” Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэмин итәргә;

2) вазыйфаи бурычларны вазыйфаи инструкция нигезендә башкарырга;

3) вазыйфаи бурычларны үтәгәндә расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтенә һәм башка хәлләргә бәйсез рәвештә кешенең һәм гражданның хокукларын, ирегән һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияне, хезмәт мәгълүматы белән эшләү

тәртибен үтэргэ;

5) вазыйфай бурычларны тиешенчэ үтэү өчен кирэкле квалификация дэрэжэсен тотарга;

6) дэүлэт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмэлэрне, шулай ук вазыйфай бурычларны үтэүгэ бэйле рэвештэ аңа билгеле булган белешмэлэрне, шул исэптэн гражданның хосусый тормышына һәм сәламэтлегенэ кагылышлы яисэ аларның намусына һәм абруена кагылышлы белешмэлэрне ачмаска;

7) дэүлэт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исэптэн аңа вазыйфай бурычларын үтэү өчен бирелгәннэрне дә сакларга;

8) үзе һәм гаилэ эгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмэлэрне билгелэнгән тәртиптэ тапшырырга;

9) үз чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында Россия Федерациясе субъектларының дэүлэт граждан хезмәткәрлэре тарафыннан керемнэре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмэлэре турында белешмэлэр тапшыру өчен билгелэнгән тәртиптэ һәм формада белешмэлэр тапшырырга – тиешле исемлеккэ кертелгән муниципаль хезмэт вазыйфасын билэгән очракта;

10) чит ил гражданы муниципаль хезмәттэ булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара килешүендэ катнашучы Россия Федерациясе гражданлығын яки чит дэүлэт гражданлығын (подданныйлығын) туктату турында яллаучы вәкиленэ (эш бирүчегэ) муниципаль хезмәткэргэ бу хакта билгеле булган көнне, эмма чит ил гражданы муниципаль хезмәттэ булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара килешүендэ катнашучы Россия Федерациясе гражданлығын яки чит дэүлэт гражданлығын (подданныйлығын) туктаткан көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмыйча язма рэвештэ хэбэр итэргэ;

11) яллаучы вәкиленэ (эш бирүчегэ) чит дэүлэт гражданлығын (подданныйлығын) яки яшэүгэ рөхсэт бирэ торган яисэ гражданның чит дэүлэт территориясендэ даими яшэү хокукын раслый торган башка документ алу турында муниципаль хезмәткэргэ шул хакта билгеле булган көндэ, эмма чит дэүлэт гражданлығын (подданныйлығын) яки яшэүгэ рөхсэт бирэ торган яисэ чит дэүлэт территориясендэ даими яшэү хокукын раслый торган башка документ алган көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмыйча язма рэвештэ хэбэр итэргэ;

12) “Россия Федерациясендэ муниципаль хезмэт турында” Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгелэнгән чиклүүлэрне үтэргэ, йөкләмэлэрне үтэргэ, тыюларны бозмаска;

13) вазыйфай бурычларын үтэгэндэ мәнфэгатьлэр конфликтына китерергэ мөмкин булган шәхси кызыксынуы турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленэ язма рэвештэ хэбэр итэргэ һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергэ;

14) яллаучы вәкиленэ (эш бирүчегэ) “Россия Федерациясе дэүлэт хезмәтенэ һәм Россия Федерациясендэ муниципаль хезмәткэ кергэндэ белешмэлэр бирүнең һәм аларны актуальләштерүнең кайбер мәсьэлэлэре

турында” Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 10 октябрдәгә 870 номерлы Указының 1 пунктчындагы “а” пунктчысында каралган анкетадагы белешмәләрнең үзгәрүе турында хәбәр итәргә (алга таба – Указ) (үзгәрешләре яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары буенча булган белешмәләрдән тыш, муниципаль хезмәткәргә әлегә үзгәрешләр турында билгеле булган көннән алып аның вакытлыча эшкә яраксызлык чорын, ялда, хезмәт командировкасында булу чорын, нигезле сәбәпләр аркасында хезмәттә булмауның башка очракларын исәпкә алмыйча, әгәр федераль законнарда һәм Указда башка срок билгеләнмәгән булса, Указының 1 пунктчындагы «в» пунктчысында каралган форма буенча 10 эш көне эчендә).

9.2. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтәргә хокукы түгел. Тиешле җитәкчедән муниципаль хезмәткәр хокуксыз дип санаган йөкләмә очракта муниципаль хезмәткәр, әлегә йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган федераль законнарны һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, муниципаль хокукый актларның нигезләмәләрен күрсәтеп, йөкләмә биргән җитәкчегә язма рәвештә әлегә йөкләмәнең хокуксызлыгын нигезләүне тапшырырга тиеш. Җитәкче әлегә йөкләмәне язма рәвештә раслаган очракта муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Хокуксыз йөкләмәне үтәгән очракта муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән җитәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы була.

10. Муниципаль хезмәт белән бәйлә чикләүләр

10.1. Гражданин муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә була алмый, әгәр:

1) аны ул закон көченә кәргән суд карары белән хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип танылган булса;

2) ул законлы көченә кәргән суд карары буенча муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мөмкинлеген бетерә торган җәзага хөкем ителгән булса;

3) дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка сер булып торган белешмәләргә рөхсәт рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тартса, әгәр гражданин дәгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль хезмәт муниципаль хезмәткәре биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мондый белешмәләрдән файдалануга бәйлә булса;

4) муниципаль хезмәткә кәргә яисә аны узуга тоткарлык тудыра торган һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон нигезендә медицина оешмасы бәяләмәсе белән расланган авыру булса;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынуга яисә шушы вазыйфаи затка буйсынуга бәйлә булса, җирле администрацияне җитәкләүче муниципаль берәмлек башлыгы белән яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынуга яисә контрольдә тотуга бәйлә булса, аларның берсе икенчесенә буйсына торган булса, муниципаль хезмәткәр

белән якин туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлары, апалары, шулай ук ир белән хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары һәм балалары) булса;

6) чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы Россия Федерациясе граждандлығын яки чит дәүләт граждандлығын (граждандлығын) туктатылса;

7) Россия Федерациясенә халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса, чит дәүләт граждандлығы (граждандлығы) яки яшәүгә рөхсәте яисә граждандның чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булса;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә һәм (яисә) аны узу чорында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулы торган чикләүләренә, тыюларның һәм таләпләренә үтәлүен раслый торган ялган документлар һәм (яисә) белә торып ялган белешмәләр тапшыру яки муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулы торган чикләүләренә, тыюларның һәм таләпләренә үтәлмәвен таныклы торган документлар һәм (яисә) белә торып ялган белешмәләр тапшырса;

9) “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда, “Коррупциягә каршы көрәш турында” 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләренә тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшырса;

10) аны чакырылыш комиссиясе бәяләмәсе нигезендә (контракт буенча хәрби хезмәт узган граждандардан тыш) законлы нигезләре булмаган килеш чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип таныганда – күрсәтелгән бәяләмәгә Россия Федерациясенә тиешле субъектының чакырылыш комиссиясенә шикаят белдерү өчен билгеләнгән срок тәмамланган көннән алып 10 ел дәвамында, ә әгәр күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясенә тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе карары күрсәтелгән бәяләмәгә карата граждандин шикаяте буенча судка шикаят бирелгән булса, – күрсәтелгән бәяләмәне һәм (яисә) Россия Федерациясе тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе карарын граждандның күрсәтелгән бәяләмәгә шикаяте буенча чыгарганда граждандның хокуклары бозылмаган дип танылган суд карары закон көченә кергән көннән алып 10 ел дәвамында.);

11) чит ил агенты статусын алса.

10.2. Муниципаль берәмлек башлығы белән якин туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар, ир белән хатынның һәм балаларның ире белән хатынның балалары) булган очракта граждандин контракт буенча жирле администрация башлығы вазыйфасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр контракт буенча жирле администрация башлығы вазыйфасын башкара алмый.

10.3. Гражданд муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә – 65 яшькә житкәннән соң муниципаль хезмәткә алына алмый.

10.4. Жирле үзидарә органы жітәкчесе булып торучы муниципаль хезмәткәр, күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрнең урынбасары, мәнфәгатьләр конфликтын бетерү максатларында, алар тиешле вазыйфаны биләгән чорда әлеге жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклый алмый.

10.5. Граждан муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфаларына билгеләп куела алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфаларын вәкиллекле орган рәисе, муниципаль берәмлек башлыгы, жирле администрация башлыгы, тиешле муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан суд һәм хокук саклау органнары жітәкчеләре белән якын туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар, ир белән хатынның һәм хатынның балалары) булган очракта башкара алмый.

11. Муниципаль хезмәткә бәйле тыюлар

11.1. Муниципаль хезмәт узуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән очракта:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына яки Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфасына сайланган яисә билгеләп куелган, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләп куелган очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайланганда яисә билгеләп куелганда;

в) һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында түләүле сайланулы вазыйфага сайланда;

2) коммерцияле яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очрактан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыельшында катнашу;

б) Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртиптә яллаучы вәкиле рәхсәте белән түләүсез нигездә коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыельшында катнашудан тыш) нигездә катнашу;

в) “Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре советы” Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай

ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә яклау;

г) оештыручысы (акционеры, катнашучысы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яки муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә яклау;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсэн яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә;

4) ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән яки, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, турыдан-туры аңа буйсынган яисә контрольдә тотыла торган жирле үзидарә органында өченче затлар эшләре буенча ышанычлы яисә вәкил булырга;

5) вазыйфаи хәлгә яисә вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) алырга. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган бүләкләр, Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраklarдан тыш, муниципаль хезмәткәр тарафыннан ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органына акт буенча тапшырыла. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисә башка рәсми чарага бәйле рәвештә алган бүләген тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

6) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга чыгарга, моңа жирле үзидарә органының жирле үзидарә органнары, шулай ук чит дәүләтләрнең дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән килешүе буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкалар керми;

7) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чараларын, башка муниципаль мөлкәтне файдалану;

8) федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән белешмәләрне яисә вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматын муниципаль хезмәткә бәйле булмаган максатларда таратырга яисә файдаланырга;

9) әгәр бу аның вазыйфаи бурычларына кермәсә, жирле үзидарә органы һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чараларында да, гаммәвии фикерләр, фикерләр һәм бәяләүләргә юл куярга;

10) әгәр аның вазыйфаи бурычларына күрсәтелгән оешмалар белән үзара хезмәттәшлек керсә, чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның бүләкләрен, мактаулы һәм махсус исеменнән (фәнни исеменнән тыш), сәяси партияләрнең,

башка ижтимагый берләшмэләрнең һәм дини берләшмэләрнең бүләкләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрен муниципаль берәмлек башлыгының язма рәхсәтеннән башка алырга;

11) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазыйфаи нигезләмә өстенлекләреннән файдалану;

12) үз вазыйфаи хәлен сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмэләр мәнфәгатләрендә файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмэләргә муниципаль хезмәткәр сыйфатында мөнәсәбәтне ачыктан-ачык белдерергә;

13) җирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмэләр (һөнәр берлекләреннән, шулай ук ветераннар һәм ижтимагый үзешчәнлекнең башка органнарыннан тыш) структураларын төзүгә яисә күрсәтелгән структураларны төзүгә ярдәм итәргә;

14) хезмәт бәхәсен җайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне туктатырга;

15) әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәткә карамаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә;

16) әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, районның җирле үзидарә органы җитәкчесенең язма рәхсәтеннән башка, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә.

11.2. Район башкарма комитетының контракт буенча җитәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, укытучылык, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә хокуклы түгел. Шулай ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбенә генә финанслана алмый. Контракт буенча район башкарма комитеты җитәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә хокуклы түгел.

11.3. Контракт буенча район башкарма комитеты җитәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрнең керем китерә торган кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешләренә) ия

булуы мәнфәгатьләр конфликтна китерергә мөмкин булган очракта ул үзенә караган күрсәтелгән кыйммәтле кәгазьләренә, акцияләренә (оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешләрен) Россия Федерациясә законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

11.4. Муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң граждан вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзенә билгеле булган конфиденциаль характердагы белешмәләренә яисә хезмәт мәгълүматын оешмалар яки физик затлар мәнфәгатьләрендә фаш итәргә яисә файдаланырга хокуклы түгел.

11.5. Россия Федерациясә норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән гражданин, әгәр әлеге оешманың муниципаль (административ) идарәсенә аерым функцияләре вазыйфай (хезмәт) функцияләренә кәргән булса, муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, федераль законнарда каралган очракларда, муниципаль хезмәткәрнең бурычлары, муниципаль хезмәткәрләренә хезмәт тәртибенә таләпләренә үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссиянең Россия Федерациясә норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган ризалыгынан башка хезмәт шартнамәсә шартларында оешмада вазыйфалар биләргә һәм (яисә) граждан-хокук шартнамәсә шартларында эш башкарырга хокуклы түгел.

12. Муниципаль хезмәткәрнең түләүсез нигездә коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашуы

12.1. Муниципаль хезмәткәрнең коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенә съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) (алга таба – коммерциягә карамаган оешма) Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 16.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә яллаучы вәкиленә рәхсәте белән гамәлгә ашырыла.

12.2. Муниципаль хезмәткәрнең коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы мәнфәгатьләр конфликтна яки мәнфәгатьләр конфликтны барлыкка килү мөмкинлегенә китермәскә тиеш.

12.3. Муниципаль хезмәткәрнең коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рәхсәт турында гаризасы (алга таба – гариза) муниципаль хезмәткәрне яллаучы вәкиле исеменә муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 2.1 нче кушымтада расланган рәвештә язма рәвештә төзелә.

12.4. Гариза жирле үзидарә органының кадрлар хезмәтенә (кадрлар эшен гамәлгә ашыру өчен жаваплы вазыйфай затка) (алга таба – кадрлар хезмәте) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә планлаштырылган катнашу башланганчы тапшырыла.

12.5. Гариза кадрлар хезмәте тарафыннан ул кергән көнне гаризаларны теркәү журналында теркәлә, ул муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 2.2 нче кушымтасы нигезендә алып барыла. Гаризаларны теркәү журналы битләренә кадрлар хезмәте яисә жирле үзидарә органы мөһере сугылган, тегелгән һәм беркетелгән булырга тиеш.

12.6. Гаризаны теркәү турында теркәлү датасы, номеры, әлеге гаризаны теркәгән кадрлар хезмәте затының фамилиясе, инициаллары һәм вазыйфасы күрсәтелгән гаризаның күчәрмәсе муниципаль хезмәткәргә гаризаларны теркәү журналында имзасы куелып бирелә.

12.7. Кадрлар хезмәте гаризаны алдан карый һәм аңа муниципаль хезмәткәрнең коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу мөмкинлеге яки мөмкин булмавы турында дәлилләнгән бәяләмә әзерли (алга таба – дәлилләнгән бәяләмә). Дәлилләнгән бәяләмә әзерләгәндә кадрлар хезмәте гариза биргән муниципаль хезмәткәр ризалыгы белән аның белән әңгәмә уздырырга һәм аннан язмача аңлатмалар алырга мөмкин.

12.8. Дәлилләнгән бәяләмә үз эченә лырга тиеш:

1) коммерцияле булмаган оешмага карата кадрлар, оештыру-техник, финанс, матди-техник яисә башка мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү буенча муниципаль хезмәткәрнең вәкаләтләрен, шул исәптән әлеге коммерцияле карамаган оешма тарафыннан эшчәнлекнең билгеле бер төрен һәм (яисә) аерым гамәлләрне гамәлгә ашыруга рөхсәтләр бирүгә бәйле карарларны анализлау;

2) муниципаль хезмәткәрнең коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлеген анализлау.

12.9. Гариза һәм дәлилләнгән бәяләмә гариза теркәлгәннән соң жиде эш көне эчендә яллаучы вәкиленә жиберелә.

12.10. Гаризаны һәм дәлилләнгән бәяләмәне карау нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле түбәндәге карарларның берсен чыгара:

1) муниципаль хезмәткәргә коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт бирергә;

2) муниципаль хезмәткәргә коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуны рөхсәт итмәскә;

3) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликты булу-булмавы мәсьәләсендә жирле үзидарә органында төзелгән, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясенә гариза һәм дәлилләнгән бәяләмә жиберергә.

12.11. Әлеге Нигезләмәнең 12.10 пунктында каралган карар кабул итү өчен нигез булып муниципаль хезмәткәрнең коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлеге булу тора.

12.12. Әлеге Нигезләмәнең 12.10 пункты 3 пунктчасында каралган очракта муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе гаризаны һәм дәлилләнгән бәяләмәне аларны яллаучы вәкиле күрсәтелгән комиссиягә

жибәргән көннән алып жиде көн эчендә карый. Гаризаны һәм дәлилләнгән бәяләмәне карау нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрләренең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе, коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликты булу-булмавы турында карар кабул итә.

12.13. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 16.1 статьясындагы 12 өлешендә каралган карар кабул ителгән көннән алып өч эш көне эчендә яллаучы вәкиле муниципаль хезмәткәргә коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт бирергә яки рөхсәт итмәскә карар чыгара.

12.14. Кадрлар хезмәте яллаучы вәкиле муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 10 өлешенең 1 һәм 2 пунктларында яисә 16.1 статьясының 13 өлешендә каралган карарларның берсен кабул иткән көннән алып өч эш көне эчендә, гаризаларны теркәү журналында муниципаль хезмәткәргә имза куйдырып, яллаучы вәкиле кабул иткән карар турында муниципаль хезмәткәргә язма рәвештә хәбәр итә яки муниципаль хезмәткәргә яллаучы вәкиле кабул иткән карар турында мәгълүматны тапшыру турында хәбәр итү һәм гаризаларны теркәү журналында бу хакта тамга белән почта элемтәсе аша жибәрә.

12.15. Гариза, дәлилләнгән бәяләмә һәм гаризаны карау белән бәйле башка материаллар (алар булганда) муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә теркәп куела.

13. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу

13.1. Мәнфәгатьләр конфликтны дигәндә муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтелгән) аның вазыйфаи (хезмәт) бурычларын тиешенчә, объектив һәм тигез үтәвенә (вәкаләтләрне гамәлгә ашыруына) йогынты ясый торган яисә йогынты ясарга мөмкин булган һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы белән гражданның, оешмаларның, жәмгыятьнең, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык килеп чыга яисә килеп чыгарга мөмкин булган гражданның, муниципаль берәмлекләренең, оешмаларның, жәмгыятьләренең, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының, муниципаль берәмлекләренең законлы мәнфәгатьләренә зыян китерергә сәләтле вәзгыять күздә тотыла.

13.2. Шәхси кызыксынучанлык дигәндә вазыйфаи затның һәм (яки) аның белән якин туганлыкта торучы яки үги туганлыкта торучы затлар (ата-аналары, тормыш иптәшләре, балалары, ир туганнары, кыз туганнары, шулай ук тормыш иптәшләренең ир һәм кыз туганнары, ата-аналары һәм балалары), вазыйфаи зат һәм (яки) аның белән якин туганлыкта яки үги туганлыкта торучы затлар мөлкәти, корпоратив яки башка төрле якин мөнәсәбәтләрдә торган гражданның яки оешмалар тарафыннан акча, башка төр мөлкәт, шул исәптән мөлкәти хокуклар, мөлкәти холыклы хезмәт күрсәтүләр, башкарылган эшләренең

нәтижеләре яки файдалар (өстенлекләр) рәвешендә керем алу мөмкинлеге күздә тотыла.

13.3. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай яисә хезмәт хәлен үзгәртүдән, хәтта аны билгеләнгән тәртиптә вазыйфай (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерүдән һәм (яисә) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килүгә сәбәп булган файдадан баш тартудан гыйбарәт булырга мөмкин.

13.4. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче затның кыйммәтле кәгазьләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындагы катнашу өлешләренә, пайларга) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтына китергән яисә китерергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләренә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындагы катнашу өлешләрен, пайларны) Россия Федерациясә граждан законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

13.5. Мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чараларын күрмәве, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

13.6. Муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу буенча чаралар күрергә тиеш, әлеге муниципаль хезмәткәрне, низагны жайга салу чорына муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан читләштерүгә кадәр, муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан читләштерүнең барлык вакытына акчалата түләүне саклап калып.

13.7. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы вәкиленең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чараларын кабул итмәве, федераль законнар белән билгеләнгән очрактардан тыш, муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән азат ителүенә китерә торган хокук бозу булып тора.

13.8. Муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу буенча әлеге муниципаль хезмәткәрне, низагны жайга салу чорына муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан читләштерүгә кадәр, аның өчен муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча читләштерүнең барлык вакытына акчалата түләүне саклап калып, чаралар күрергә тиеш.

13.9. Мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу өчен жирле үзидарә органында муниципаль хокукый акт белән билгеләнә торган тәртиптә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия төзелергә мөмкин.

14. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә таләпләр

14.1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

1) вазыйфай бурычларны намус белән, югары һөнәри дәрәжәдә башкарырга;

2) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга карата тигез, гадел мөнәсәбәтне тәмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданнырга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнырга карата тискәре карашка юл куймаска;

3) вазыйфай бурычларны намус белән үтәүгә комачаулый торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;

4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карарларының үз һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлегенән мәхрүм итә торган нейтральлекне сакларга;

5) гражданныр белән эш иткәндә корректлык күрсәтергә;

6) Россия Федерациясе халыкларының әхлакый горейф-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтергә;

7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләрнең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;

8) милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;

9) муниципаль органның абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләргә юл куймаска.

14.2. Житәкче булып торучы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләренә сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәжбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

15. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

15.1. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

1) вазыйфай инструкция нигезендә аның вазыйфай бурычларын үтәвен тәмин итә торган эш шартлары;

2) акчалата түләүне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль озынлыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү белән тәмин ителә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң да, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлыкка бәйле рәвештә пенсия белән тәмин итү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларын аның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә вафат булган очракта пенсия белән тәмин итү;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аның сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян килгән очракта мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт узу чорында яисә ул туктатылганнан соң авыру яисә хезмәткә сәләтен югалту очрагына, әмма аның

вазыйфаи бурычларын үтәвенә бәйле рәвештә килеп чыккан мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланудан, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдән яклау.

15.2. Жирле үзидарә органы бетерелүгә йә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штаты кыскартылуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе өзелгәндә, муниципаль хезмәткәргә, оешма ябылуга йә оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылуга бәйле рәвештә хезмәткәрләр эштән азат ителгән очракта, хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

15.3. Татарстан Республикасы законнары һәм Арча муниципаль районының Уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

16. Муниципаль хезмәткә керү

16.1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә житкән, Россия Федерациясенә дәүләт телен белгән һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган гражданның, муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләр рәвешендә “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән хәлләр булмаган очракларда, керә ала.

16.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны узганда жөнәсенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

16.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә гражданның тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенеч белән гариза;

2) “Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә һәм Россия Федерациясендә муниципаль хезмәткә кергәндә белешмәләр бирүнең һәм аларны актуальләштерүнең кайбер мәсьәләләре турында” Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 10 октябрендәге 870 номерлы Указының 1 пунктындагы “а” пунктчасында каралган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсе һәм (яисә) хезмәт эшчәнлегенә турында белешмәләренә (Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 66_1 статьясы), хезмәт шартнамәсе беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

5) белем һәм квалификация турында документ;

6) шәхси (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу системасында, шул исәптән

электрон документ рәвешендә теркәлүне раслый торган документ;

7) физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары – хәрби бурычлылар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулый торган авыруның булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

10) муниципаль хезмәткә кергән елга кадәрге ел өчен керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр;

11) әлеге Нигезләмәнең 21 пункттындаа каралган белешмәләр;

12) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

13) үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр – тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва кылучы гражданның өчен. Күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытларда һәм форма буенча тапшырыла;

16.4. Әлеге Нигезләмә нигезендә гражданның тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырылган белешмәләр (анкетадагы белешмәләрдән тыш) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

16.5. Тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулый торган хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән гражданның муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

16.6. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе, Федераль законда каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү нәтижәсендә гамәлгә ашырыла.

16.7. Күрсәтелгән вазыйфаны биләүгә бәйге нәтижәләре буенча башкарма комитет житежкәсе вазыйфасына керүче гражданин контракт төзи. Әлеге вазыйфаны контракт буенча биләү тәртибе һәм әлеге вазыйфага контракт буенча билгеләнү куела торган зат белән контракт төзү һәм аны өзү тәртибе “ Ачык хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнү куела торган зат белән контрактның типлаштырылган формасы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына кушымта белән билгеләнгән.

16.8. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленең күрсәтмәсе белән рәсмиләштерелә.

16.9. Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт шартнамәсенә яклары

булып яллаучының вәкиле эш бирүче һәм муниципаль хезмәткәр тора.

16.10. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелгач, муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклығы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклығын бирү тәртибе һәм формасы муниципаль берәмлек башлығы тарафыннан раслана.

17. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә бәйге

17.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә, хезмәт килешүен төзү алдыннан бәйге уздырылырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучыларның һөнәри дәрәжәсе, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүе бәяләнә.

17.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә бәйге үткәрү тәртибе Арча муниципаль районы Советы кабул иткән муниципаль хокукый акт белән билгеләнә. Бәйгене уздыру тәртибе аның шартларын, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләренә, шулай ук хезмәт килешүе проектын бәйге уздыру көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгаруны күздә тотарга тиеш. Бәйге комиссиясенә Арча муниципаль районындагы эгъзаларының гомуми саны һәм аны төзү тәртибе Арча муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнә. Жирлектә, шәһәр округында урнашкан авыл торак пунктларында жирле администрация вәкаләтләренә бер өлешен гамәлгә ашыру йөкләнә торган жирле администрациянең территориаль органы житәкчесе вазыйфасын биләүгә бәйге уздырылган очракта, муниципаль берәмлектә бәйге комиссиясен төзү тәртибе әлеге авыл торак пунктларының һәркайсында гражданныр жыены тарафыннан күрсәтелгән кандидатураларны аның эгъзалары исемлегенә кертүне күздә тотарга тиеш.

17.3. Яллаучының вәкиле (эш бирүче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә бәйге нәтижәләре буенча бәйге комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куя.

17.4. Арча муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә бәйге Арча муниципаль районы Советы һәм Арча муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре Советлары арасында кадрлар эше буенча аерым функцияләренә тапшыру турында төзелгән килешү нигезендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә бәйге үткәрү буенча бердәм бәйге комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

18. Муниципаль хезмәткәрләренә аттестацияләү

18.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында үткәрелә. Муниципаль хезмәткәргә аттестация өч елга бер тапкыр үткәрелә.

18.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнергә тиеш түгел:

- 1) муниципаль хезмэт вазыйфаларын бер елдан кимрэк биләүче вазыйфалар;
- 2) 60 яшькә житкәннәр;
- 3) йөкле хатын-кызлар;
- 4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә бала өч яшькә житкәнче аны карау буенча ялда булучылар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк булмаска тиеш;
- 5) вакытлы хезмэт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүчеләр.

18.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижеләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең биләгән муниципаль хезмэт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве турында карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны вазыйфаларында күтәрү турында, ә кирәк булган очракта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижеләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү йомгаклары ясалганнан соң ук хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

18.4. Аттестация нәтижеләре буенча яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне вазыйфасыннан төшерү турында аттестация узган көннән алып бер айдан да артмаган вакытта аның ризалыгы белән бүләкләү турында карар кабул итә. Аттестация нәтижеләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне өстәмә һөнәри белем алу өчен жибәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

18.5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасыннан түбәнәйтү белән килешмәгән яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү мөмкин булмаган очракта, яллаучы вәкиле (эш бирүче) аттестация нәтижеләре белән расланган квалификациясе житәрлек булмаганга, биләгән вазыйфасына туры килмәү сәбәпле, аттестация узган көннән алып бер айдан да артмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән азат итәргә мөмкин. Күрсәтелгән срок тәмамлангач, әлеге аттестация нәтижеләре буенча муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яисә аны вазыйфасыннан төшерү рөхсәт ителми.

18.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижеләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

18.7. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү турындагы нигезләмә муниципаль хокукый акт белән муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү турындагы үрнәк нигезләмә нигезендә ТР Законына кушымта нигезендә раслана.

18.8. Арча муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләренең муниципаль хезмәткәрләренә аттестация Арча муниципаль районы Советы һәм Арча муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре Советлары арасында кадрлар эше буенча аерым функцияләрне тапшыру турында төзелгән

килешү нигезендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының бердәм аттестация комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

19. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару тәртибе

19.1. Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш ачыла, аңа аның муниципаль хезмәткә керүенә, аны узуына һәм муниципаль хезмәттән азат ителүенә бәйле документлар беркетелә.

19.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аның шәхси эше муниципаль хезмәтнең соңгы урыны буенча җирле үзидарә органы архивында саклана.

19.3. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән җирле үзидарә органы бетерелгәндә, аның шәхси эше саклауга җирле үзидарә органына яисә аның хокукый варисына тапшырыла.

19.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару дәүләт граждан хезмәткәренең шәхси эшен алып бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

20. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры

20.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестры алып барыла.

20.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшереп калдырыла.

20.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) йә муниципаль хезмәткәр хәбәрсез югалган дип танылган яисә суд карары белән вафат булган дип игълан ителгән очракта, муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) көннең иртәгесендә яисә суд карары законлы көченә кергән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшереп калдырыла.

21. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру

21.1. Керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр Россия Федерациясе Президенты тарафыннан расланган белешмә формасы буенча тапшырыла:

а) тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданныр тарафыннан – вазыйфага билгеләп куелганда;

б) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затлар тарафыннан “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында” 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә чыгымнар турында белешмәләр тапшыру өчен нигезләр барлыкка килгән очракта – мондый нигезләр барлыкка килгән елдан соң киләсе елның 30 апреленән дә соңга калмыйча.

21.2. “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында” 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә чыгымнар турында белешмәләр тапшыру өчен нигезләр барлыкка килгән тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъва кылучы гражданныр, әлегә вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр үзенә чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында Татарстан Республикасы дәүләт гражданны хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада белешмәләр тапшырырга тиеш.

21.3. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, әлегә Нигезләмәнәң 21.1 пунктындагы “б” пунктчасында каралган очракта тапшыра:

а) “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында” 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль закон (хисап чоры) нигезендә чыгымнар турында барлык чыганақлардан (акчалата бүләкләүне, пенсияләрне, пособиеләрне, башка түләүләрне дә кертеп) белешмәләр тапшыру өчен нигезләр барлыкка килгән елның 1 гыйнварыннан 31 декабрә кадәр алынган үз керемнәре турында белешмәләр, шулай ук аның милек хокуқындагы мөлкәте турында һәм хисап чоры ахырына булган мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр;

б) “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында” 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль закон (хисап чоры) нигезендә чыгымнар турында белешмәләр тапшыру өчен нигезләр барлыкка килгән елның 1 гыйнварыннан 31 декабрә кадәр үз хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре турында барлык чыганақлардан (хезмәт хакын да кертеп, пенсияләр, пособиеләр, башка түләүләр), шулай ук милек хокуқындагы мөлкәте турында белешмәләр, һәм хисап чоры ахырына аларның мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр.

21.4. Муниципаль хезмәткәрнәң, аның хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы “Коррупциягә каршы көрәш турында” Федераль законда һәм “Дәүләт вазыйфасын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында” 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль законда, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукый актларында, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында, Татарстан Республикасы Башлығының (Рәисенә) норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

21.5. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче

белешмэләргә кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр була.

21.6. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү өчен дини яисә башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына турыдан-туры яисә читләтелгән рәвештә взнослар җыю өчен керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләрдән файдалану рөхсәт ителми.

21.7. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрне ачуда яисә әлеге белешмәләрне Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда кулланды гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы булалар.

21.8. “Дәүләт вазыйфасын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында” 2012 елның 3 декабрена 230-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә чыгымнар турында белешмәләр тапшыру өчен нигезләр барлыкка килгән очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирмәве, йә белә торып тулы булмаган белешмәләр бирүе муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу була.

21.9. Муниципаль хезмәткәрнең әлеге бүлекнең 21.8 пунктында күрсәтелгән белә торып дәрәҗә булмаган белешмәләрне тапшыруы муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

21.10. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданныр тарафыннан бирелүче керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәҗәлеген һәм тулылыгын тикшерү, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан бирелүче керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәҗәлеген һәм тулылыгын тикшерү, “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында” 2012 елның 3 декабрена 230-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә чыгымнар турында белешмәләр тапшыру өчен нигез барлыкка килгән очракта муниципаль хезмәткә Россия Федерациясе норматив хокукый актлары нигезендә кергәндә гражданныр тапшырган белешмәләрнең дәрәҗәлеген һәм тулылыгын тикшерү, муниципаль хезмәткәрләрнең “Коррупциягә каршы көрәш турында” Федераль законда һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләрне үтәве Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

21.11. Контракт буенча җирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданныр һәм әлеге вазыйфаны биләүче зат, “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының

аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында” 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә чыгымнар турында белешмәләр тапшыру өчен нигез барлыкка килгән очракта, үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләренә, шулай ук үзләренең ирләренең (ирләренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләренә Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Башлыгына (Рәисенә) тапшыралар.

22. “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә мәгълүмат урнаштыру турында белешмәләр тапшыру

22.1. “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданин, муниципаль хезмәткәр һәркемгә ачык мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган мәгълүматларны урнаштырган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре турында белешмәләренә яллаучы вәкиленә тапшыралар:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданин – муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы өч календарь ел өчен хезмәткә кергәндә;

2) муниципаль хезмәткәр – күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елына кадәрге календарь ел өчен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәү кысаларында һәркемгә ачык мәгълүмат урнаштыру очрактарынан тыш, ел саен.

22.2. 22.1 пункттында күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданның тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хисап елыннан соң килә торган елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшырыла. 22.1 пункттында күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча тапшырыла.

22.3. Яллаучы вәкиле карары буенча ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан урнаштырылган һәркемгә ачык мәгълүматны эшкәртәләр, шулай ук 22.1 пункттында каралган белешмәләренә дөреслеген һәм тулылыгын тикшерәләр.

23. Анкета тапшыру, анкетадагы белешмәләренә үзгәрүе турында хәбәр итү һәм мондый белешмәләренә тикшерү

23.1. Гражданин муниципаль хезмәткә кергәндә анкета тапшыра.

23.2. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) анкетадагы белешмәләргә мәгълүм булган үзгәрешләр турында язма рәвештә хәбәр итә.

23.3. Анкетаның рәвеше, шул исәптән аңа кертелә торган белешмәләргә исемлеге, аларны актуальләштерү тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе

Президенты тарафыннан билгеләнә.

23.4. Анкетадагы белешмәләр яллаучы (эш бирүче) вәкиле яисә ул вәкаләт биргән зат карары буенча тикшерелергә мөмкин. Анкетадагы белешмәләрне тикшерү гаммәви хакимият органнарына һәм тиешле мәгълүматка ия оешмаларга язма рәвештә, шул исәптән дәүләт мәгълүмат системалары аша, гарызнамәләр жиһбәрү юлы белән муниципаль органның кадрлар хезмәте тарафыннан гамәлгә ашырыла. Гаммәви хакимият органнары һәм тиешле мәгълүматка ия оешмалар әлеге сорауны алган көннән бер айдан да соңга калмыйча сорала торган мәгълүматны бирергә тиеш.

24. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәте өчен түләү

24.1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата түләве муниципаль хезмәткәрнең ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфаи окладынан (алга таба – вазыйфаи оклад), шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба – өстәмә түләүләрдән) гыйбарәт.

24.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

- 1) тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
- 2) муниципаль хезмәтнең махсус шартлары өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләү;
- 3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазыйфаи инструкцияне үтәүне исәпкә алып, түләү тәртибе яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр;
- 4) айлык акчалата бүләкләү;
- 5) сыйныф чины өчен айлык өстәмә;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер мәртәбә түләү;
- 7) матди ярдәм.

24.3. Муниципаль хокукый актларда түбәндәге өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин:

- 1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшләгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә айлык компенсация түләү;
- 2) төп хезмәт бурычларына хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза уздыру, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү һәм аларны югары юридик белеме булган юрист яисә башкаручы сыйфатында визалау кергән муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү (юридик эш өчен өстәмә түләү);
- 3) муниципаль хезмәткәрләргә фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсе, фән докторы гыйльми дәрәжәсе өчен вазыйфаи окладына ай саен өстәмә түләү;
- 4) муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен вазыйфаи окладына ай саен өстәмә түләү.

24.4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт сере булып торган белешмәләр белән эшләгән өчен законнар нигезендә вазыйфаи окладына ай саен өстәмә билгеләнә.

24.5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт хақы күләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгелиләр. Вазыйфаи оклад күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Арча муниципаль районы Советы тарафыннан чыгарыла торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

25. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

25.1. Муниципаль хезмәткәрләр үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле башкарган, кимчелексез хезмәт иткән, аеруча әһәмиятле һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен аңа карата түбәндәге төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата бүләкләү түләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) Мактау грамотасы яисә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән башка төр бүләкләр белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дүүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Уставта һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүләкләүнең башка төрләре.

25.2. Муниципаль хезмәткәрләрне бүләкләү өчен нигезләр булып тора:

- муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи вәкаләтләрен үрнәк итеп үтәве;
- дәвамлы һәм кимчелексез хезмәт;
- аеруча әһәмиятле һәм катлаулы биремнәрне үтәү;
- юбилей даталары;
- хезмәттәге башка казанышлар.

25.2. Муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи вәкаләтләрен үрнәк итеп үтәве аларны сыйфатлы һәм вакытында үтәүне, ижади якын килүне һәм муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары эшенең нәтижәлелеген тәэмин итә торган инициатива күрсәтүне аңлата.

25.3. Хезмәтнең кимчелексезлеге бүләкләүне рәсмиләштерү датасына дисциплинар жәзалар булмау белән билгеләнә.

25.4. Биремнең әһәмияте һәм катлаулылыгы һәр конкрет очракта әлеге мәсьәләне хәл итү компетенциясенә кергән органның житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

25.5. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү мәсьәләсе муниципаль берәмлек башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан, шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы урынбасарлары, муниципаль хезмәткәр буйсынуында булган муниципаль берәмлек администрациясенең структур бүлекчәсе житәкчесе үтенече буенча карала.

25.6. Бүләкләүләр куллану турындагы үтенечнамә дәлилленгән булырга, хезмәткәрнең жирле үзидарә органнары алдында торган бурычларны хәл итүдә катнашу дәрәжәсен, хезмәткәрнең һөнәри күнекмәләре һәм оештыру сәләте булуын чагылдырырга тиеш.

25.7. Үтенечнамә муниципаль хезмәткәр турыдан-туры буйсынучы житәкче белән килештерелә.

25.8. Муниципаль хезмәткәргә рәхмәт белдерү хокукына шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы урынбасарлары, муниципаль берәмлек администрациясенә муниципаль хезмәткәр буйсынуында булган структур бүлекчәсе житәкчесе дә ия була.

25.9. Бүләкләү хокукый акт белән игълан ителә, хезмәткәргә житкерелә һәм хезмәт кенәгәсенә (Хезмәт кодексы, башка федераль закон нигезендә хезмәткәргә хезмәт кенәгәсе рәсмиләштерелмәгән очрактан тыш) һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше (акчалата бүләкләүләрдән тыш) кертелә.

25.10. Хокукый актта муниципаль хезмәткәрнең нинди казанышлар өчен бүләкләнүе һәм нинди бүләкләү кулланылуы турында белешмәләр булырга тиеш.

25.11. Бүләкләргә һәм бер мәртәбә бирелә торган акчалата бүләкләүләргә чыгымнар хезмәт өчен түләү фонды хисабыннан башкарыла.

25.12. Муниципаль хезмәткәрне Мактау грамотасы белән бүләкләү өчен материаллар муниципаль берәмлек башлыгына, жирле үзидарә органы житәкчесенә юбилейга бер ай кала, бүләкләүнең башка төрләрәнә тиешле вакыйга башланырга 2 атнадан да соңга калмыйча тапшырыла.

26. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы

26.1. Дисциплинар хата кылган өчен – муниципаль хезмәткәр аның гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен – яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар түләтүләргә кулланырга хокуклы:

1) кисәтү;

2) шелтә;

3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләр буенча эштән азат итү.

26.2. Дисциплинар хата эшләгән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артыгракка түгел) үзенә дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнчә, акчалата түләвен саклап, вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштереләргә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукый акт белән башкарыла.

26.3. Дисциплинар Жәзаларны куллану һәм бетерү тәртибе, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очрактан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.

27. Коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән чикләүләргә һәм тьюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр

27.1. Муниципаль хезмәткәрләргә “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон, “Коррупциягә каршы тору турында”

Федераль закон һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән өчен әлеге Нигезләмәнең 26 пункттында каралган түләтүләр салына.

27.2. “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законның 14_1, 15 һәм 27 статьяларында каралган түләтүләр муниципаль хезмәткәрнең коррупцияле хокук бозуы турында мәгълүмат кәргән көннән алып алты айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлегә, ялда булуы чорларын исәпкә алмаганда һәм коррупцион хокук бозган көннән өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча эш вакыты кертелми.

27.3. Муниципаль хезмәткәр “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне һәм бурычларны үтәмәгән өчен, әгәр мондый чикләүләрне, тыюларны һәм таләпләрне үтәмәгән булуы “Коррупциягә каршы көрәш турында” 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13 маддәсенең 3 – 6 маддәләрендә каралган тәртиптә аңа бәйле булмаган хәлләр нәтижәсе булып танылса, жаваплылыктан азат ителә.

27.4. Түләтүләрне куллану һәм бетерү муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 33 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

27.5. Түләтүгә федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәр шикаять бирергә мөмкин.

27.6. Муниципаль хезмәткәргә карата ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүләр куллану турындагы белешмәләр муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт үткән Жирле үзидарә органы тарафыннан “Коррупциягә каршы тору турында” Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

28. Муниципаль хезмәт стажы

28.1. Муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылыгына) кертелә торган эш чорлары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән жайга салына.

29. Муниципаль хезмәткәрнең чираттагы ялы

29.1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата түләүне саклап калып, еллык отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

29.2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпусклары төп түләүле отпуск һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

29.3. Еллык төп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамлылыгында бирелә.

29.4. Ел саен түләүле өстәмә отпусклар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган очрақларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбенән исәпләп чыгарыла. Еллык төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми озынлыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен ел саен өч календарь көн дәвамлылыгында өстәмә түләүле отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук Федераль законда каралган башка очрақларда бирелә торган еллык өстәмә түләүле отпусклар еллык төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми дәвамлылыгының әлеге бүлегендә каралганнан тыш бирелә.

29.5. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп бирелә, шул ук вакытта отпускның бер өлеше 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Яллаучы вәкиле (эш бирүче) белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә башка дәвамлылыктагы отпуск өлеше бирелергә мөмкин.

29.6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары белән акчалата түләүне сакламыйча бер елдан да артмаган ял бирелергә мөмкин.

29.7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очрақларда акчалата түләүне саклап калмыйча отпуск бирелә.

30. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүен өзү өчен нигезләр

30.1. Хезмәт шартнамәсен өзү өчен Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиле инициативасы белән өзелергә мөмкин:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшыкә ирешү;

2) муниципаль хезмәткә бәйлә һәм федераль законда билгеләнгән чикләүләргә һәм тыюларны үтәмәү.

3) дисквалификация рәвешендәге административ жәза куллану;

4) муниципаль хезмәткәр чит ил агенты статусын алса.

30.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшыкә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттә булу срогын бер мәртәбә озайту кимендә бер елга рөхсәт ителә.

31. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәэмин итү

31.1. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәэмин итү шартлары “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль Закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

32. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

32.1. Арча муниципаль районында кадрлар эше үз эченә ала:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын булдыру;

2) муниципаль хезмәт турындагы законнар нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр эзерләү һәм әлеге тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кертү;

3) муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, муниципаль хезмәтне биләгән вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйле муниципаль хокукый актлар проектларын эзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;

4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт узу чоры өчен хезмәт эшчәнлегенә турында белешмәләр формалаштыру һәм күрсәтелгән белешмәләргә Россия Федерациясе пенсия һәм социаль иминият фондының мәгълүмат ресурсларында саклау өчен мәжбүри пенсия иминияте системасында шәхси (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

5) муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен Федераль законда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә алып бару;

6) Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;

7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;

8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәрү;

9) муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү;

10) кадрлар резервы белән эшләүне оештыру һәм аннан нәтижәле файдалану;

11) муниципаль хезмәткә кергәндә һәм аны узу чорында граждан тарафыннан бирелә торган белешмәләргә тикшерүне оештыру һәм үткәрү;

12) дәүләт серен тәшкит итә торган белешмәләргә билгеләнгән рәвештәгә рөхсәтне рәсмиләштерү;

13) “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль

законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгелэнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрнең үтәлешен тикшерүне оештыру;

14) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бирү;

15) хезмәт законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнә торган кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

33. Муниципаль хезмәт өчен кадрларны шартнамә нигезендә эзерләү

33.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында җирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт өчен гражданның Мәгариф турында Россия Федерациясе законнары нигезендә һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль [закон](#) нигезләмәләрен исәпкә алып килешү нигезендә эзерләүне оештырырга мөмкин.

33.2. Алга таба муниципаль хезмәт узу йөкләмәсе белән максатчан уку турында шартнамә (алга таба – максатчан уку турында килешү) җирле үзидарә органы белән граждан арасында төзелә һәм укуны тәмамлаганнан соң билгелэнгән срок дәвамында күрсәтелгән җирле үзидарә органында муниципаль хезмәт узу буенча гражданның йөкләмәсен күздә тоту.

33.3. Максатчан уку турында килешү төзү бәйге нигезендә гамәлгә ашырыла.

33.4. Бәйге муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә үткәрелә.

33.5. Максатчан уку турында килешү төзүгә бәйге үткәрү турындагы мәгълүмат муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару гамәлгә ашырыла торган матбугат массакүләм мәгълүмат чарасында күрсәтелгән бәйге уздыру датасына кадәр бер айдан да соңга калмыйча бастырып чыгарылырга һәм “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Арча муниципаль районының рәсми сайтына урнаштырылырга тиеш.

33.6. Бәйгене үткәрү турындагы мәгълүмати материалда муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгелэнгән белешмәләр күрсәтелә.

33.7. Максатчан уку турында килешү төзү бәйгесендә Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче, тиешле дәрәжәдә беренче тапкыр һөнәри белем алучы һәм укуны тәмамлаганнан соң хезмәт мөнәсәбәтләре барлыкка килүгә китерә торган укучылар яисә башка килешү буенча йөкләмәләре булмаган гражданның катнашырга хокуклы. Күрсәтелгән бәйгедә катнашучы гражданның муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 33.9 пунктында каралган бөтен срок дәвамында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль законда билгелэнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

33.8. Бәйгедә катнашырга теләк белдергән гражданның җирле үзидарә органына муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 34.1 статьясындагы 11 пункты нигезендә документлар тапшыра.

33.9. Максатчан уку тәмамланганнан соң муниципаль хезмәтне мәжбүри узу срогы максатчан уку турындагы килешүдә билгеләнә. Күрсәтелгән срок максатчан уку турындагы килешү нигезендә гражданга жирле үзидарә органы социаль ярдәм чараларын күрсәткән вакыттан кимрәк була алмый, әмма ул биш елдан артыграк була алмый.

33.10. Максатчан уку турында килешү якларының йөкләмәләре һәм жаваплылыгы Россия Федерациясе законнары нигезендә максатчан уку турында килешүдә билгеләнә.

33.11. Максатчан укыту турында килешү гражданин белән бер тапкыр төзелергә мөмкин.

33.12. Максатчан укыту турында килешүдә каралган чыгымнарны финанслар белән тәмин итү жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

34. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматы

34.1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматы – муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәкле һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы мәгълүмат.

34.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләре булган шәхси белешмәләр өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

35. Муниципаль хезмәтне үстерү программасы

35.1. Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерүнең жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана торган муниципаль программасы белән тәмин ителә.